

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 143/2022
29.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Цакула и Бранка Станића, чланова већа, са саветником Драгицом Вранић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из ..., ..., кога заступа пуномоћник Игор Ковачевић, адвокат из ..., ..., за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда, Одељења у Новом Саду III-3 У 17429/21 од 20.01.2022. године, са противном странком Министарством унутрашњих послова Републике Србије, Кабинет министра, у предмету престанка радног односа, у нејавној седници већа одржаној дана 29.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **ОДБИЈА**.

ОДБИЈА СЕ захтев подносиоца захтева за накнаду трошкова.

Образложење

Побијаном пресудом Управног суда, ставом првим диспозитива, одбијена је тужба тужиоца, овде подносиоца захтева за преиспитивање судске одлуке, поднета против решења Министарства унутрашњих послова, Кабинета министра 01 број 7164/21-2 од 25.06.2021. године, којим је утврђено да је тужиоцу, овде подносиоцу захтева за преиспитивање судске одлуке, ... службенику Министарства унутрашњих послова, Управе граничне полиције, Регионални центар граничне полиције према ..., престао радни однос дана ... године, када је постала правноснажна пресуда Вишег суда у Новом Саду, Посебног одељења за сузбијање корупције К. ПО. 4 3/20 од 24.09.2020. године која је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1004/20 од 10.02.2021. године, а којом му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од десет месеци и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико у року од две године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, због учињеног кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика. Ставом другим диспозитива побијане пресуде, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

Подносилац у захтеву за преиспитивање побијане пресуде поднетом због повреде закона, другог прописа или општег акта и повреде правила поступка која је била од утицаја на решење ствари, указује да Управни суд није правилно применио одредбе чл. 172. и 250. Закона о полицији. Имајући у виду да Закон о полицији као lex

specialis на посебан начин утврђује престанак радног односа полицијских службеника по сили закона у случајевима када се утврди да је полицијски службеник правноснажно осуђен на казну затвора од најмање шест месеци, сматра да у конкретном случају није било места сходној примени Закона о државним службеницима као општег прописа. Понавља наводе тужбе да је повређено начело *ne bis in idem*, односно забране двоструког поступка у истој правној ствари, пошто је поводом истог догађаја против тужиоца вођен и дисциплински поступак, који је завршен коначним решењем 03.5 број 116-325/19 од 29.09.2020. године, којим је тужилац оглашен одговорним, јер је извршио тешку повреду службене дужности и изречена му је дисциплинска мера – новчана казна у износу од 20% од основне плате увећане за минули рад у времену од два месеца. Предложио је да суд захтев уважи и побијану пресуду преиначи или укине а истакао је и захтев за накнаду трошкова поступка.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд захтев одбије као неоснован.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев неоснован.

Према разлозима образложења побијане пресуде, по оцени Управног суда, тужени орган је правилно нашао да су се стекли услови за престанак радног односа тужиоца у складу са чланом 131. став 1. тачка 2) Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ бр. 79/05... 95/18) имајући у виду да је пресудом Вишег суда у Новом Саду, Посебног одељења за сузбијање корупције К. ПО. 4 3/20 од 24.09.2020. године, која је постала правноснажна 10.02.2021. године, тужилац оглашен кривим због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика и да му је изречена условна осуда, односно утврђена казна затвора у трајању од десет месеци и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико у року од две године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, не изврши ново кривично дело, што га у смислу члана 2. став 1. тачка 1) Правилника о утврђивању кривичних дела за чију осуду државни службеник постаје недостојан за обављање послова, односно вршење дужности чини недостојним за обављање послова односно вршење дужности. По налажењу Управног суда, тужени орган је на описани начин у довољаној мери образложио законски основ за престанак радног односа тужиоца. Управни суд је нашао да су неосновани наводи тужбе којима се указује да је тужени орган погрешно применио материјално право односно погрешно применио одредбе Закона о државним службеницима уместо Закона о полицији, као и да је Законом о полицији прецизно одређено када престанак радног односа производи правно дејство тако што је прописано да радни однос престаје даном достављања правноснажне пресуде Министарству а не даном правноснажности пресуде. Ово стога што Закон о полицији представља посебан закон (*lex specialis*) у односу на Закон о државним службеницима, али у погледу случајева за престанак радног односа полицијских службеника у члану 172. став 1. прописује да полицијском службенику по сили закона радни однос у министарству престаје и у случајевима утврђеним другим прописима. У конкретном случају, то је Закон о државним службеницима који се примењује и на запослене у Министарству унутрашњих послова, а којим је у члану 132. став 1. тачка 2) изричито прописано да државном службенику престаје радни однос по сили закона, поред осталог, ако му је изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци без обзира на период проверавања за учињено кривично дело

које га чини недостојним за обављање послова државног службеника - даном правноснажности пресуде, у складу са којим је правилно утврђен и датум престанка радног односа тужиоца. Управни суд је ценио и навод тужбе да је повређено начело *ne bis in idem*, односно забране двоструког поступка у истој правној ствари, па је нашао да је неоснован. По оцени Управног суда, у овом случају не ради се о правноснажно пресуђеној ствари, па вођење кривичног поступка након спроведеног дисциплинског поступка против тужиоца не представља повреду начела *ne bis in idem*. Наиме, поводом истог животног догађаја вођена су два поступка и то један дисциплински због тешке повреде службене дужности из члана 207. став 1. тачка 1) Закона о полицији, а други кривични због учињеног кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика. Дисциплински поступак који је вођен због тешке повреде службене дужности из члана 207. став 1. тачка 7) Закона о полицији и у коме је тужиоцу изречена дисциплинска мера – одговарајућа новчана казна је радноправног карактера, односно везује се за рад, будући да се дисциплинским мерама ограничавају или одузимају одређена права и положај запосленог. Дакле, прописане санкције у том поступку су везане за радноправни статус лица против кога је вођен дисциплински поступак, а сврха санкције се остварује само док је то лице у радном односу. Имајући у виду наведено, по оцени Управног суда, нису постојале сметње за вођење против тужиоца друге врсте поступка поводом истог животног догађаја, у овом случају кривичног поступка пред надлежним судом због извршеног кривичног дела.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да је донета без повреда правила поступка и уз правилну примену материјалног права.

Одредбом члана 172. став 1. тачка 2) Закона о полицији ("Службени гласник РС", бр. 6/16 и 24/18) прописано је да поред случајева престанка радног односа утврђених другим прописима, полицијском службенику, односно осталим запосленима, по сили закона радни однос у Министарству престаје када се утврди да је правноснажном пресудом осуђен на казну затвора од најмање шест месеци - даном достављања правноснажне пресуде Министарству. Према тачки 3) истог члана закона, полицијском службенику, односно осталим запосленима, по сили закона радни однос у Министарству престаје када се утврди да је правноснажном пресудом осуђен на казну затвора за следећа кривична дела: примање мита; давање мита; трговина утицајем; насиље у породици; злоупотреба у вези са јавном набавком; злоупотреба положаја одговорног лица; омогућавање злоупотребе остваривања права азила у иностраној држави; злоупотреба службеног положаја; превара у служби; проневера; одавање службене тајне - даном достављања правноснажне пресуде Министарству.

Према одредби члана 250. Закона о полицији, ако овим законом, прописима донетим на основу овог закона и посебним колективним уговором за полицијске службенике није другачије прописано, на права и дужности, рад и радне односе полицијских службеника, примењују се прописи о државним службеницима и посебан колективни уговор закључен у складу са тим прописима, општи прописи о раду и закон којим се уређује општи управни поступак.

Одредбом члана 131. став 1. тачка 2) Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 79/05... 95/18) прописано је да државном службенику престаје радни однос по сили закона ако буде осуђен на казну затвора од најмање шест месеци или му је изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци без

обзира на период проверавања за учињено кривично дело које га чини недостојним за обављање послова државног службеника - даном правноснажности пресуде.

Одредбом члана 2. Правилника о утврђивању кривичних дела за чију осуду државни службеник постаје недостојан за обављање послова, односно вршење дужности („Службени гласник РС“, број 26/19) прописано је да недостојни за обављање послова, односно вршење дужности државног службеника чини изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци без обзира на период проверавања за: 1) кривична дела против службене дужности – злоупотреба службеног положаја (члан 359. Кривичног законика), несавестан рад у служби (члан 361. Кривичног законика), противзаконита исплата (члан 362. Кривичног законика), ненаменско коришћење буџетских средстава (члан 362а Кривичног законика), превара у служби (члан 363. Кривичног законика), проневера (члан 364. Кривичног законика), послуга (члан 365. Кривичног законика), трговина утицајем (члан 366. Кривичног законика), примање мита (члан 367. Кривичног законика), давање мита (члан 368. Кривичног законика) и одавање службене тајне (члан 369. Кривичног законика); 2) сва друга кривична дела за која може бити изречена казна затвора од пет година.

У решењу о престанку радног односа које је оспорено тужбом цитирани су сви наведени прописи и оцењено да су се стекли услови за престанак радног односа тужиоца запосленог у Министарству унутрашњих послова, Управи граничне полиције, Регионалном центру граничне полиције према ..., у складу са чланом 131. став 1. тачка 2) Закона о државним службеницима, имајући у виду да му је пресудом Вишег суда у Новом Саду, Посебног одељења за сузбијање корупције К. ПО. 4 3/20 од 24.09.2020. године, која је постала правноснажна 10.02.2021. године, изречена условна осуда у трајању од десет месеци због извршеног кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, што га у смислу члана 2. став 1. тачка 2) Правилника о утврђивању кривичних дела за чију осуду државни службеник постаје недостојан за обављање послова, односно вршење дужности чини недостојним за обављање послова односно вршење дужности.

Из цитираних одредби Закона о државним службеницима и Закона о полицији произлази да се, а како је то прописано одредбом члана 250. Закона о полицији, Закон о државним службеницима (као *lex generalis*) примењује на права, обавезе и дужности, рад и радне односе полицијских службеника, када Законом о полицији (као *lex specialis* законом), прописима донетим на основу тог закона и посебним колективним уговором за полицијске службенике није другачије прописано, те да Закон о полицији представља посебан закон (*lex specialis*) у односу на Закон о државним службеницима, па и у погледу случајева за престанак радног односа полицијских службеника, јер је у члану 172. Закона о полицији поред случајева престанка радног односа утврђених другим прописима, прописано још шест случајева када полицијском службенику престаје, односно може престати радни однос. Овим посебним случајевима није обухваћено изрицање условне осуде на казну затвора у трајању од најмање шест месеци полицијском службенику, које је, међутим, прописано чланом 131. став 1. тачка 2) Закона о државним службеницима. Радни однос на основу одредбе члана 131. став 1. тачка 2) Закона о државним службеницима полицијском службенику престаје даном правноснажности пресуде којом је полицијском службенику изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци.

С обзиром на наведено, и по налажењу Врховног касационог суда, тужени орган је у образложењу оспореног решења образложио законски основ за престанак радног односа тужиоца у складу са цитираним одредбама чл. 172. и 250. Закона о полицији и члана 131. став 1. тачка 2) Закона о државним службеницима.

Правилна је и оцена Управног суда да су неосновани наводи тужбе којима се указује на повреду начела забране поновног суђења (*ne bis in idem*). Управни суд је правилно закључио да се поводом једног догађаја запосленом може утврђивати одговорност за повреду радне обавезе код послодавца, а може се одговорати и кривично уколико су се за то стекли услови, јер су то две различите врсте одговорности. За своју оцену Управни суд је дао разлоге које као правилне и потпуне прихвата и Врховни касациони суд.

Имајући у виду све изложено, Врховни касациони суд је нашао да су наводи захтева неосновани и да не могу довести до другачије одлуке суда по поднетом захтеву, па је на основу члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у првом ставу диспозитива ове пресуде.

Врховни касациони суд је, с обзиром на то, да је захтев за преиспитивање судске одлуке одбијен, на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима сходном применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 87/18) одлучио као у другом ставу диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 29.04.2022. године, Узп 143/2022

Записничар
Драгица Вранић,с.р.

Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић